Del af mappe 6)
Undergødskning og Proteintab for kornafgrøder.

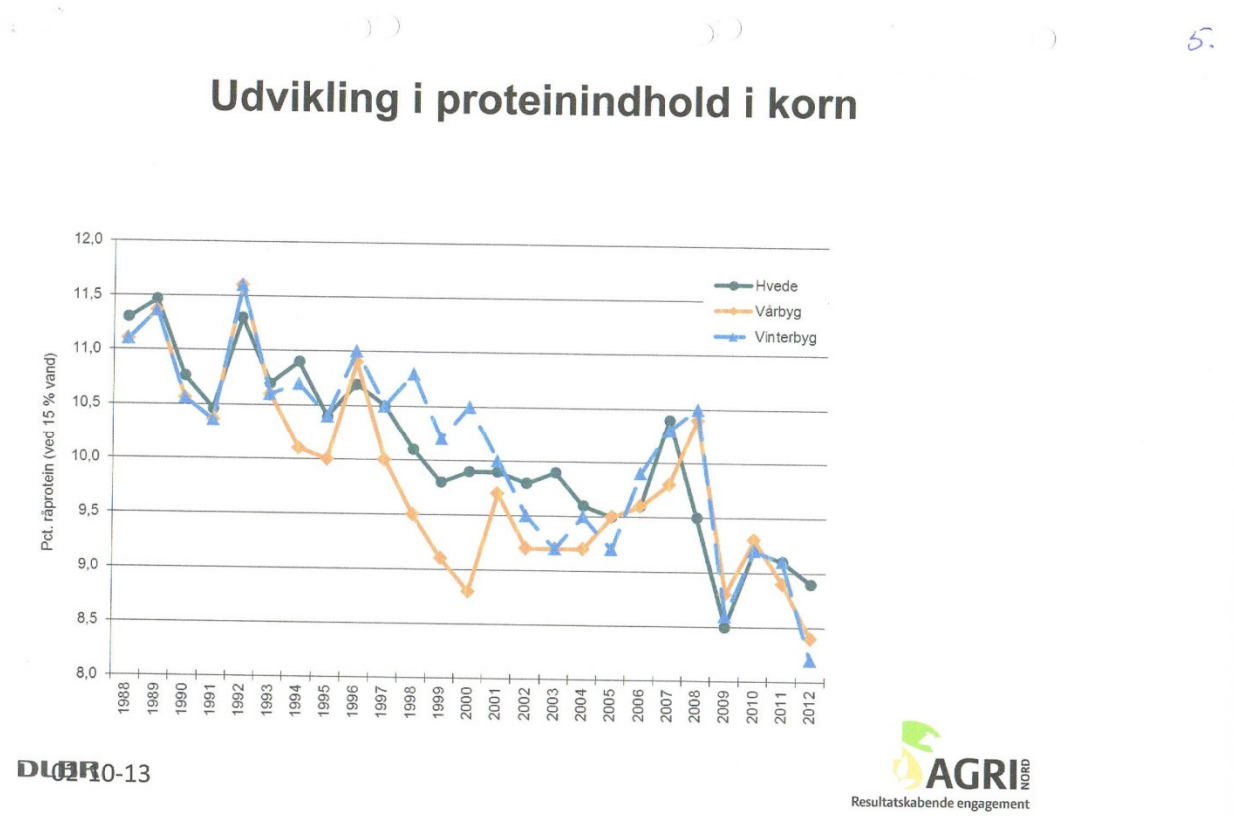

Chefkonsulent Troels Toft fremlagde på en Patriotisk Selskabs Planteavlskonference den 2.2.2015 en række internationale og nationale tendenser for hvedeudbytter, der viste, at Danmark siden 2000 mister relativt udbytte sammenlignet med Tyskland, England og NZ, at proteinindholdet i korn er faldet med ca. 2- 2½ % point og siden år 2000 med en fortsat nedadgående tendens.

En artikel i JP den 28.06.2016 skrevet sammen af SEGES og Aarhus Universitet angiver er et proteintab på 2 %, men det indenfor de lavere N-tildelinger end ligevægtsprincippet. AAU medgav også i artiklen, at man tidligere har undervurderet proteintabet meget .

Med en gennemsnitlig kornpris på DKK 125 / hkg, en soya-pris på DKK 300[1], blandings-og transportomkostninger på DKK 40 / hkg er tabet af 1 % proteinpoints ca. DKK 4,69. Svinerådgivning. DK-Svinerådgivning har i rapport 15/1 2016 opgjort proteintabet i dansk foderkorn til svinefoder til 1 mia. kr, hvortil skal lægges et tab til kyllingefoder af væsentlig størrelse. Seneste beregninger på glidende 5 års priser på raps estimerer værdien af 1 % pp. protein i foderkorn til ca. DKK 3,60 – med en svagt aftagene værdi, når proteinindholdet kommer over 11.

[1] Model for slagssvinsfoderblandinger 30-110 kg.

Tabet vedr. maltbyg og brødhvede er større jvnf. oplysninger fra bl.a. Havnemøllerne. De regner med tab pr proteinprocent på ca. DKK 7 pr. hkg.

Vurderingen af ovennævnte er, at et proteinprocentpointtab[2] har en værdi på DKK 3,50 – 4,50 samt at tabet er på 2 – 2½ proteinprocent i alt. Dvs. at for hvert hkg korn et tab på DKK 7-11 og på en ca. gennemsnitlig høst – uden gødningsrestriktioner .

Hvede mellem Hkg 86 – 90/ha = et værditab på DKK 602 – 990
Vårbyg mellem Hkg 70 – 80/ha= et værditab på DKK 490 – 880
Vinterbyg mellem Hkg 75 – 90/ha= et værditab på DKK 525 - 990

Græs og silomajs som grovfoderafgrøder vurderes af eksperter for at have lignende kvalitetstab som korn.
Raps og roer: intet kvalitetstab
Frø og kartofler vurderes ikke.

Halmtab, som formentlig er i størrelsesordenen 4-5 hg/ha og til varierende priser alt efter om der er halmaftaler med kraftvarmeværker (til en værdi af ca. DKK 0,60-65 pr. kg, men som inkluderer ekstraomkostninger til transport og oplagring) DKK 0,20-30 /kg = DKK 80 – 150 pr. ha.
Der er en trend i landbruget, at halm skal nedpløjes for at skabe en bedre struktur og næringsværdi i jorden. Og halm er tilsyneladende også ved at blive udkonkurreret i kraft-varmeværker af træflis og importeret træflis.

Udenfor ovennævnte beregninger er det en udfordring ifølge adspurgte i kornhandelen, at dansk landbrug i langt mindre grad er i stand til at levere tilstrækkelige kvaliteter af maltbyg og brødhvede, hvilket har forøget importen af sådanne kvaliteter betydeligt med en merpris omkring DKK 40 kr. pr. hkg for brødhvede og DKK 20 for maltbyg. Og korn med særligt højt proteinindhold importeres fra Sverige og Tyskland for at kunne kompensere for det danske korns manglende proteinindhold. Og det til trods, at der er givet en kvote på 40.000 ha brødhvede, som får en ekstra tildeling på 20 kg. N pr. ha. Men dette er ikke nok til at fremdrive tilstrækkelige mængder og kvaliteter. Tabet for dansk landbrug er skønsmæssigt yderligere DKK 200 – 400 mio. I 2016 er markedsniveau for brødhvede DKK 20 over industrihvede og industrihvede (11 % protein) til 15 kr. over foderhvede. I Sverige afregnes brødhvede ca. SKR 40 højere end foderhvede – og sælges i stor stil til Danmark. Et tab, som ikke indregnes i de overordnede beregninger, og som muligvis modificeres af de ekstra mængder N, som brødhvededyrkerne får adgang til. N-mængden er incl. i de totale nationale kvoter – så de tages andet steds fra.

[2] Der regnes her med proteinpriser over en 5-årig periode og den seneste diskussion omkring korns proteinværdi i opfodring for svin inddrages ikke.